

Til høringsparterne

J.nr. 25-25198
Ref.: Kvælstof & Klima
Dato: 2. juli 2026

Høring af udkast til bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2026/2027 og ændringsbekendtgørelse for planperioden 2025/2026

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø sender hermed udkast til bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2026/2027 (plantedækkebekendtgørelsen) i høring.

Styrelsen sender derudover ændringsbekendtgørelse til plantedækkebekendtgørelsen for planperioden 2025/2026 i høring.

Bemærkninger til bekendtgørelsesudkastene bedes sendt til kvaelstof-klima@sgav.dk (med cc til mfriis@sgav.dk) **senest den 10. juli 2026** med angivelse af j. nr. 25-25198.

Eventuelle spørgsmål til det faglige indhold af materialet kan rettes til:

- Michalla Dolata Friis på mfriis@sgav.dk

Hørings svar bliver offentliggjort på <https://hoeringsportalen.dk/> efter høringsfristens udløb, for så vidt disse ikke stammer fra ministerier eller myndigheder under ministerierne. Ved afgivelse af hørings svar samtykkes til offentliggørelse af hørings svaret, herunder afsenders navn og mailadresse.

Indhold

Baggrund	3
Ændringer til bekendtgørelserne	3
Husdyrefterafgrødekrav for planperioden 2026/2027.....	3
Arealer, som indgår i tilskudsordninger om skovrejsning.....	3
Brak efter efterafgrøder.....	4
Overskud af efterafgrøder, opsparede efterafgrøder og anvendelse af modtagne efterafgrøder.....	4
Andre ikke-indholdsmæssige justeringer	5
Øvrige forhold.....	5
Innovations- og Iværksættertjekket	5
Digitaliseringsklar lovgivning	5
Forholdet til EU-lovgivningen	5
Lovgivningsbestemte forvaltningskrav under konditionalitet (LF 2.13)	5
Erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger	6
Konsekvensvurderinger for Miljø, Natur og Klima.....	6
Ikrafttrædelsesdato	6

Baggrund

Bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget har hjemmel i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag (lovbekendtgørelse nr. 1053 af 10. juli 2023, herefter gødskningsloven).

Bekendtgørelsen indeholder krav til virksomheder om etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder eller alternativer til disse efterafgrøder. Bekendtgørelsen omfatter også regler om begrænsning i adgangen til at foretage jordbearbejdning og adgangen til at omlægge arealer med fodergræs på bestemte tidspunkter af året.

Der udstedes en bekendtgørelse for hver planperiode.

De væsentligste ændringer til bekendtgørelsen for planperioden 2026/2027 er beskrevet i det følgende.

Ændringsbekendtgørelsen for planperioden 2025/2026 vedrører skovrejsning efter efterafgrøder og visse alternativer. Ændringen gælder ligeledes for planperioden 2026/2027 og beskrives derfor samlet nedenfor.

Ændringer til bekendtgørelserne

Husdyrefterafgrødekrav for planperioden 2026/2027

Plantedækkebekendtgørelsens § 4, stk. 1 og 4, fastsætter krav om husdyrefterafgrøder.

Der bliver samlet fordelt op til 34.000 ha husdyrefterafgrøder. Husdyrefterafgrødekravet genberegnes årligt i forhold til mængden af udbragt uudnyttet organisk gødning og udnyttelseskravet i organisk gødning på baggrund af senest tilgængelige gødningsregnskabsdata samt vandområdeplanerne. Vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøget danner derfor grundlag for beregning af kravet, og som følge heraf er antallet af husdyrefterafgrødeoplande justeret fra 290 til 306 oplande.

Husdyrefterafgrødekravet fremgår af bekendtgørelsesudkastets bilag 2, jf. § 4, stk. 4.

Arealer, som indgår i tilskudsordninger om skovrejsning

Det fremgår af den gældende plantedækkebekendtgørelses § 4, stk. 2, 2. pkt., at krav om forårssået afgrøde m.v. for arealer med efterafgrøder ikke gælder for arealer med permanent udtagning af landbrugsjorder. Lignende bestemmelse fremgår i § 16, stk. 4 for braklagte arealer og braklagte arealer langs vandløb og søer samt i § 19, stk. 3, 2. pkt. for efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter.

Kravet om forårssået afgrøde m.v. på arealer med efterafgrøder og de nævnte alternativer kan være en hindring for, at disse arealer kan indgå i tilskudsordninger for skovrejsning. Aarhus Universitet har vurderet, at det ikke medfører en merudvaskning, hvis der på disse arealer i stedet for dyrkning af en forårssået afgrøde foretages skovrejsning.

Der er derfor indsat mulighed for, at skovrejsning kan foretages på arealer med efterafgrøder og alternativerne braklagte arealer, braklagte arealer langs vandløb og søer samt efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter.

Ændringen finder anvendelse for planperioden 2025/2026 og planperioden 2026/2027.

For planperioden 2026/2027 er der i øvrigt foretaget lovtekniske justeringer af opbygningen af bestemmelser om efterfølgende afgrøde af hensyn til læsbarheden.

Brak efter efterafgrøder

I dag er der krav om, at efterafgrøder skal efterfølges af en forårssået afgrøde eller blomsterbrak eller bestøverbrak i plantedækkebekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Plantedækkebekendtgørelsens § 4, stk. 2 for planperioden 2026/2027 ændres således, at blomsterbrak og bestøverbrak udgår fra bestemmelsen, og erstattes af mulighed for, at en efterafgrøde kan efterfølges af brak. På brakarealet må der ikke ske produktion af afgrøder eller afgræsning, og arealerne skal opretholdes i en stand, der gør dem egnede til landbrugsproduktion uden forberedende foranstaltninger udover brug af de sædvanlige landbrugsmetoder og -maskiner.

Ændringen betyder, at en landbruger eksempelvis kan lade sin efterafgrøde stå det efterfølgende forår og anmelde arealet i den nye udledningsbaseret markregulering (UMR) som slåningsbrak uden yderligere jordbearbejdning. Blomsterbrak og bestøverbrak kan fortsat rummes inden for bestemmelsen.

Ændringen foretages for at give landbrugerne fleksibilitet i sit afgrødevalg og muligheden for at skifte til en afgrøde med lav udledning. Aarhus Universitet (AU) vurderede i 2022, at efterafgrøder og frøgræs, der efterfølges af andre braktyper end blomsterbrak og bestøverbrak har samme eller større udvaskningsreducerende effekt sammenlignet med efterafgrøder, der efterfølges af en forårssået afgrøde som f.eks. vårbyg eller majs.

Som nævnt under afsnittet om skovrejsning, er der derudover foretaget en lovteknisk justering af opbygningen af bestemmelser om efterfølgende afgrøde af hensyn til læsbarheden.

Overskud af efterafgrøder, opsparede efterafgrøder og anvendelse af modtagne efterafgrøder

Den gældende plantedækkebekendtgørelses §§ 25 og 26 fastsætter regler for anvendelse af overskud af efterafgrøder og opsparede efterafgrøder, og §§ 27-28 fastsætter regler for anvendelse af modtagne efterafgrøder.

De nuværende efterafgrødekrav og indberetningssystemet for gødningskvote og efterafgrøder (GKEA) fortsætter ikke i den nye udledningsbaserede markregulering (UMR).

Ved implementeringen af UMR vil der blive overført og konverteret en andel af en virksomheds eventuelle opsparring af efterafgrøder til den nye udledningskvoteopsparing til anvendelse fra og med 2027. Der overføres en effekt svarende til op til 0,5 procent af statusbelastningen. De nærmere regler for udmøntningen af dette vil indgå i høring af bekendtgørelser i UMR.

På den baggrund udgår bestemmelsen i den gældende plantedækkebekendtgørelses § 26, stk. 1 om, at virksomheder automatisk får overført et overskud af efterafgrøder fra planperioden til brug for opfyldelse af efterafgrødekrav i en senere planperiode.

Derudover justeres reglerne for indberetning af efterafgrøder modtaget fra en ophørt virksomhed. Justeringen indebærer, at muligheden for at indberette efterafgrøder modtaget fra

en ophørt virksomhed, indskrænkes til én planperiode. Indberetningsfristen er herefter 10. september 2026. Det betyder, at § 27, stk. 3 udgår.

Andre ikke-indholdsmæssige justeringer

Mindre lovtekniske og sproglige justeringer fremgår med ændringsmarkeringer i udkastet.

I bekendtgørelsen for planperioden 2026/2027 er definitionen af tilskudsordninger om permanent udtagning skrevet ind i den materielle bestemmelse i § 4 stk. 2.

Yderligere er der for alternativet præcisionslandbrug indsat en præcisering vedrørende kravet om fastsættelse af kvælstofindholdet i flydende husdyrgødning ved analyse. Det fremgår nu af § 23, at analyseresultatet kan foreligge efter udbringning af husdyrgødningen, når der efterfølgende sker tildeling af kunstgødning, og når gødningsplanen justeres på baggrund af analyseresultatet. Bestemmelsens opbygning er derudover omstruktureret af hensyn til læsbarheden.

Øvrige forhold

Innovations- og Iværksættertjekket

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har overvejet principperne for Innovations- og Iværksættertjekket og har vurderet, at de ikke er relevante for de konkrete ændringer i plantedækkebekendtgørelsen. Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering har ikke haft bemærkninger hertil.

Digitaliseringsklar lovgivning

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti har indgået aftale om digitaliseringsklar lovgivning. Plantedækkebekendtgørelsens bestemmelser giver mulighed for digital understøttelse. I forbindelse med bekendtgørelsen indføres ikke nye metoder til digital indberetning.

Forholdet til EU-lovgivningen

Plantedækkebekendtgørelsen indeholder bestemmelser, som gennemfører dele af en række miljødirektiver, herunder nitratdirektivet (Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget). Der henvises i øvrigt til bekendtgørelsens fodnote 1. Bekendtgørelsen viderefører den hidtidige direktivimplementering.

Lovgivningsbestemte forvaltningskrav under konditionalitet (LF 2.13)

Det følger af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 artikel 12 og bilag III, at nationale bestemmelser, der implementerer nitratdirektivets artikel 4 og 5, er omfattet af konditionalitet.

Reglerne om konditionalitet finder anvendelse i forhold til landbrugere, der søger om visse typer af landbrugsstøtte (f.eks. grundbetaling). Manglende overholdelse af regler, der udgør konditionalitetskrav, kan føre til administrative sanktioner i form af bl.a. nedsættelse af landbrugsstøtten (konditionalitetssanktioner).

I forhold til konditionalitetskrav LF 2.13, der omhandler etablering af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder (plantedække), videreføres § 4, stk. 1-4, og § 5 i

plantedækkebekendtgørelsen for planperioden 2024/2025 i nærværende bekendtgørelse. Bestemmelserne er omfattet af konditionalitet, idet der er tale om en implementering af nitratdirektivet, jf. artikel 12 i og bilag III til forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 samt bilag 1 til bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet for 2025.

Nærværende bekendtgørelse medfører ikke materielle ændringer i forhold til konditionalitetskrav LF 2.13, idet den hidtidige implementering af nitratdirektivet videreføres uændret.

Erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger

De erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger til plantedækkebekendtgørelsen fremgår af bilag 2.

Konsekvensvurderinger for Miljø, Natur og Klima

Selve modellen til fordeling af husdyrefterafgrødekravet blev senest miljøvurderet i 2024, og der ændres ikke ved kravet eller fordelingen i nærværende bekendtgørelse. Screeningsafgørelsen og Miljørapporten fra 2024 kan findes på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøets hjemmeside www.sgav.dk.

Ikrafttrædelsesdato

Bekendtgørelsen forventes at træde i kraft den 1. august 2026.

Venlig hilsen

Kvælstof & Klima
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø